

Sürdürülebilir kırsal kalkınmanın itici gücü olarak mimari akupunkturlar: Songyang bölgesi örneği

Dr. Öğr. Üyesi Burçin Mızrak Bilen*

Özet

Kent çevresine ve kırsala doğru olan belirgin bir kent genişlemesi var ve bu yer kullanımı ve kaynak kullanımı örüntülerini, işgücünü ve gelir dağılımını etkiliyor. Bu günlerde, 21. Yy.'in sorunu olarak, bu kentsel genişleme ve büyümenin kapsamı hakkında daha fazla konuşuluyor ve düşünülüyor. Küresel ticaret, dijital devrim, ve salgın; merkezlesme ve yersizleşmeyi besliyor. Belli bir yere bağımlı olma artık çok daha az gerekli. Kırsal alanda yeni yerleşme, oturma ve ticaret akımları oluşuyor. Süregiden bir mekânsal ve sektörel akış var. İnsanlar; maddi olanlar ve; bilgi, inovasyon, yaşam tarzı ve teknoloji gibi maddi olmayanlar sürekli takas halinde. Kırsal aktiviteler kent merkezlerinde 'kentsel tarım' adı altında gerçekleşiyor ya da kentsel olarak sınıflanmış; lokal ürün ve zanaatlerin üretimi, müze gezme, oyun izleme, turistik yer görme gibi aktiviteler kırsalda meydana geliyor. Kırsal sadece tarımın, ormancılığın ve hayvancılığın yapıldığı yer değil artık. Kırsal nüfus, kentsel davranışlar benimsiyor ve sergiliyor. Sosyal yönden kentlileşiyor. Kırsalda oluşmuş yeni ekonomik döngü yöntemleri mevcut. Bu ekonomi; tarım turizmi ve geçmişin romantize edilmiş temsili ile sınırlı değil. Artık çok daha sofistike stratejiler mevcut. Kültürel mirasın karmaşıklığını ve kimliğini içinde barındıran kırsal sanayi, turizmi ve ticareti canlandırarak, köylerinin ekonomisini onarıyor. Bu makalenin amacı, aşağıdan yukarıya uygulanmış mimari projelerden hareketle şekillenen bir kırsal rönesans, -yenileme alternatifinin eleştirel okumasını yapmaktır. Bu çalışma, bölgede açığa çıkmış yeni insan hareketi ve aktiviteleri ve, yeni ekonomik döngü modelleri üzerinden yapılmıştır. Bu çalışmanın yapılabilmesi için, mimar Tiantian'ın, çeşitli panel seminer ve konferanslarda yaptığı konuşmalarda ürettiği sözel veri derlenmiş ve irdelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık, Kırsal Turizm, Yeniden Canlanma, Songyang Bölgesi, Çin.

*Özyeğin Üniversitesi Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, İstanbul, Türkiye
E-mail: burcin.mizrak@ozyegin.edu.tr ORCID: 0000-0002-3187-0434

Başvuru – Submission: 15/09/2022

Kabul – Acceptance: 16/01/2022

DOI: <https://doi.org/10.32955/neujna202371623>

Architectural acupuncture as the driving force of sustainable rural revival: The case study of Songyang county

Abstract

There is a significant urban expansion process into peri-urban and rural and this affects the land use-, resource use- patterns and workforce and income distribution. Currently, as a question of 21st century, it is talked and thought more about the scope of this urban expansion and growth. Global trade, digital revolution and pandemic foster decentralization and delocalization. Dependencies on some certain land are less relevant now. There are new inhabiting, dwelling and trading trends emerging in the rural land. There is an ongoing spatial and sectoral flow. People; materials; immaterials such as knowledge, innovation, lifestyles and technology are in constant exchange. Rural activities take place in urban centers under the name of “urban agriculture” or activities classified as urban take place in rural like manufacturing of local products and crafts, museum visiting, playgoing, touristic sightseeing. The rural land is not only the land of agriculture, forestry and animal breeding anymore. The rural population is adapting and displaying urban behaviours. They are socially urbanized. There are new ways of economical circulations builded up in rural. This economy is not limited with agritourism and romanticised representaion of the past. There are much more sophisticated strategies now. Rural industries embodying the complexity and identity of the cultural heritage started to restore their villages’ economy by boosting the tourism and the trade. The aim of this article is to study critically a rural renaissance, -renewal alternative, which stems from bottom-up implemented architectural projects. This study is made over the human actions and activities and the new economic cycle models. To accomplish this study, the verbal data produced from the speeches of architect Tiantian in the several panels seminars and conferences is compiled and scrutinized.

Keywords: Architecture, Rural Tourism, Revival, Songyang County, China.

Giriş

Dünyamız üzerinde insan yerleşimleri, bugün metropoller olarak tanımladığımız belli merkezlerde yoğunlaşmalarla başlamış ve bugüne dek süregelmiştir. Kentin sağladığı imkanlardan servislerden fırsatlardan faydalanmak insanlar için, kent merkezlerini çekim noktası haline getirmiştir. Ancak II. Dünya Savaşı'nın ardından ivmelenecek artan kentleşmenin, bu hızın önüne geçilmezse, insan türünün yaşamının devamlılığını tehdit edecek noktalara varacağı öngörülmektedir. Hızlanarak süregiden nüfus artışı, artan nüfusun kentlere çekilmesi; insanlığın çok büyük çoğunluğunu içinden çıkılmaz sorunlarla boğuşan kent merkezlerine mahkum etmiştir. 1950’de dünya nüfusunun %30 u kentlerde yaşarken, 2014’de bu oran %54 e çıkmıştır. Ve bu yüzyılın ortasında da bu oranın %66 a çıkması beklenmektedir (Sietchiping, 2017). UN Habitat, dünyadaki fakir nüfusun %85 inin de kırsal alanlarda yaşadığının altını çizerek, sürdürülebilir bir kalkınma için yol haritası çizerken, kentsel-kırsal bağlantıların iyileştirilmesine-pekiştirilmesine vurgu yapmaktadır.

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Burada bağlantı ile ifade edilen; insanların, kapitalin, malların, servislerin ve bilginin kentsel ve kırsal alanlar arasında gerekli ve sürekli akışıdır. 35 yıl önce, çiftlik başına o çiftliğe bağımlı 4 kentli düşerken, bu sayı 2016'de 6.8 e çıkmış ve 2050'de de çiftlik başına 11 kentlinin yiyecek anlamında bir çiftliğe bağımlı olacağı tahmini yapılmıştır. (Proctor & Berdegue, 2016). Kente ham madde ve kaynak sağlayan kırsalda hayat varsa ancak kentlerde de hayatın devam edeceği çok açık olduğundan, kırsaldaki nüfusun kamu servisleri ve konut anlamında desteklenmesinin yanında, kentli işletmelerle kırsal üreticinin iş yapma koşullarını, kırsaldaki üreticiyi besleyecek ve lokal ekonomileri canlandıracak şekilde kurgulamak kilit öneme sahiptir.

Dünyada hali hazırda var olan bir nüfus artışı zaten var. Bir de bu artan nüfusun özellikle büyük şehirlere, metropollere göç etmeyi tercih etmesi, bu mega kentlerde çok ciddi sorunlara yol açmaktadır. Bu önlenemeyen göç ile ilgili, yeni bir bölgesel planlama stratejisi olarak; kırsaldan göç eden nüfusun orta ve küçük ölçekli şehirlerde ikamet etmesine imkan tanıyacak, onları bu anlamda cezbedecek yolların aranması ve bulunması önceliklendirilmelidir. Birleşmiş Milletler'in Ekonomik ve Sosyal ilişkiler Departmanı'nın bir raporuna göre, 2030'da, ikamet edenlerinin sayısı 100.000 in üzerinde olan şehirlerin dış çeperlerine doğru genişlemesi % 170 in üzerinde olacağı öngörülmektedir (United Nations Department of Economic and Social Affairs, 2014). Küçük ve orta ölçekli şehirler, kırsalda yaşayan nüfus için; sağlık, eğitim gibi temel kamu hizmetlerinden faydalanmak, gıda güvenliği standartlarına uygun pazar oluşturmak, ve kentle kır arasındaki farkı kapamak anlamında güçlü bir potansiyele sahiptir. Doğru kalkınma stratejileri ve planlı büyüme ile, küçük ve orta ölçekli şehirlerin ekonomilerinin canlandığı örnekler her geçen gün artmaktadır.

Gıda güvenliği, günlük beslenme biçimlerimizin tek tipleşmesi, işlenmiş yiyecekler, gerçek gıda fiyatlarındaki artış; gıda temin sistemlerinde ciddi değişikliklere yol açtı. Bugün dünya nüfusunun 9 da 1 i açlık tehdidi altında. Bu açlık tehdidi altında olan nüfusun %98'i gelişmekte olan ülkelerde yaşıyor ve dünyada açlık tehdidi altında olan her 4 insandan 3'ü kırsal alanlarda yaşıyor (World Food Programme, 2022). Bu açlıkla tezat oluşturacak şekilde dünyada obezitenin görülme oranı da logaritmik bir artış halinde. Küçük ve orta ölçekli şehirler, sağlıklı gıda temini anlamında, hem büyük şehirler hem de kırsal için dengeleyici bir unsur olabilir.

Kırsal, rekreasyon alanı olarak da, kentli için bir çekim gücüne sahip. Bu nedenle kırsal kimliğin kentleştirilmeden, yerlisi için sürdürülebilir bir yaşam sunması önemli. Yine kırsal, olası bir doğal afet, kriz durumunda sığınılacak bir liman. Bu sebeplerle, kırsalın kentleşmeden nasıl varlığını refah içinde sürdüreceği konusu, günümüzde önemli bir araştırma konusu olmuştur. Planlama ve mimari tasarımın elbette ki bu konuda söyleyebileceği pek çok söz vardır.

Son dönemlerde deneyimlediğimiz dijital devrim – artan telekomünikasyon teknolojileri, global ticaret ve hatta pandemi; oyunun kurallarını esnetmeye olanak verdi. 'Yersizleşme', 'merkezsizleşme' olgularını gündeme getirdi. Belirli bir yere bağlı olma ve tüm hayatı o yerin etrafında kurgulamanın bir zorunluluk olmaktan çıkması gibi bir olasılığın mümkün olabileceğini gösterdi.

Enstitülerin ve bireylerin çevrimiçi ağlarda iletişim kurması ve iş yapabilmesi, insanların merkezlerden çeperlere ve hatta çeperin de ötesine hareketine imkan tanıdı. Bu durum kırsal alanlarda, kentli bireyin mevcudiyetine olanak verdi. Bugün artık kentte kırsal aktiviteleri görebildiğimiz gibi, ki kentsel tarım bunun en güzel örneğidir, kırsalda da kentliyi ve onun kentli olarak sınıflayabileceğimiz aktivitelerini görebilir olduk. Yerel ürün ve zanaatların üretimi, müze ziyaretleri, sanatsal üretimler, otelde konaklama vb. kente ait olduğunu düşündüğümüz faaliyetler, kırsalda da yer bulmaya başladı. Kırsal, sadece ormancılığın, tarım ve hayvancılığın mekanı değil artık. Bir sürü sanatsal, kültürel faaliyete ek; değişik ve çok çeşitli ticari faaliyet de kırsalda gerçekleştiriliyor. Geleneksel kırsal ekonomiye ek, yeni ekonomik döngüler var kırsalda. Burada butik oteller inşaa edip, sahte bir atmosferin turizminden çok daha sofistike yaklaşımların da olduğunu altını çizmek gerek. Yakın geçmişimizde, tarihi köylerin korunması adı altında, yıkılıp yeniden yapılmalarına ve kendi insanının yerinden edilmesine çok fazla tanıklık ettik. Yerel malzemelerden yapılmış yapılar, çelik ve betondan, yeniden ve yepyeni inşaa edildi. Yapaylığın ekonomisi yaratıldı. Fakat bu yazıda, bu olumsuzluklara odaklanmak yerine; onlara eleştirel yaklaşan, sahteliğin ötesine geçebilmiş ve kırsal mirası; daima varolan değişimin merkezine alabilmiş bir bölgenin derinlemesine incelenmesine öncelik verildi. Yeni kültür yapılarının, üretim yapılarının ve onların oraları kentleştirmeye çalışmadan, tam tersi, kırsal kimliğinin altını çizerek üretilen mimarisinin; Çin'in SongYang Bölgesi'ndeki dönüşüme etkisi, bu yazının ana konusu oldu. Bu bağlamda bir dizi proje incelendi. DnA Mimarlık ve Tasarım Ofisi'nin sahibi Xu TianTian'ın bölgede yaptığı 14 farklı küçük ve orta ölçekli mimari projeye yer verildi. Mimarın, Mart 2018'de Aedes Metropol Laboratuvarı tarafından düzenlenen kamusal müzakerede, Mart 2021'de Michigan Üniversitesi Taubman Koleji tarafından düzenlenen sanal ders serisinde, yine Mart 2021'de Harvard lisansüstü tasarım okulu tarafından düzenlenen mimarlık konuşmaları serisinde, Nisan 2021'de Çin Enstitüsü tarafından düzenlenen seminerde, ve son olarak da Mayıs 2021'de Riba+Vitra Konuşmaları serisinde yaptığı konuşmalardan derlenen bilgilerin bir araya getirilmesiyle bu yazı ortaya çıktı (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman Colloge, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021). Çin'in kadim iyileştirme tekniklerinden olan akupunktur tedavisinin çalışma prensibinden feyz alınarak isimlendirilen bu bir dizi projeye; küçük dokunuşların bütün bir sistemi nasıl iyileştirebileceği sorusu cevaplanmaya çalışıldı.

Songyang Bölgesi'ndeki Mimari Akupunkturlar

Mimari akupunktur kavramı, mimar Tiantian tarafından, bu makalede etraflıca incelenen tasarımlarını kendinin yaptığı Songyang Bölgesi'nde hayata geçmiş bir dizi küçük ve orta ölçekli proje için ortaya atılmış bir kavramdır. Ancak bu kavrama öncülük etmiş, mimarın esinlendiği ve literatürde yer bulmuş bir diğer kavram kentsel akupunktur kavramıdır. Kentsel akupunktur kavramı, 2011-2012 yıllarında oldukça popüler olmuş bir planlama stratejisidir.

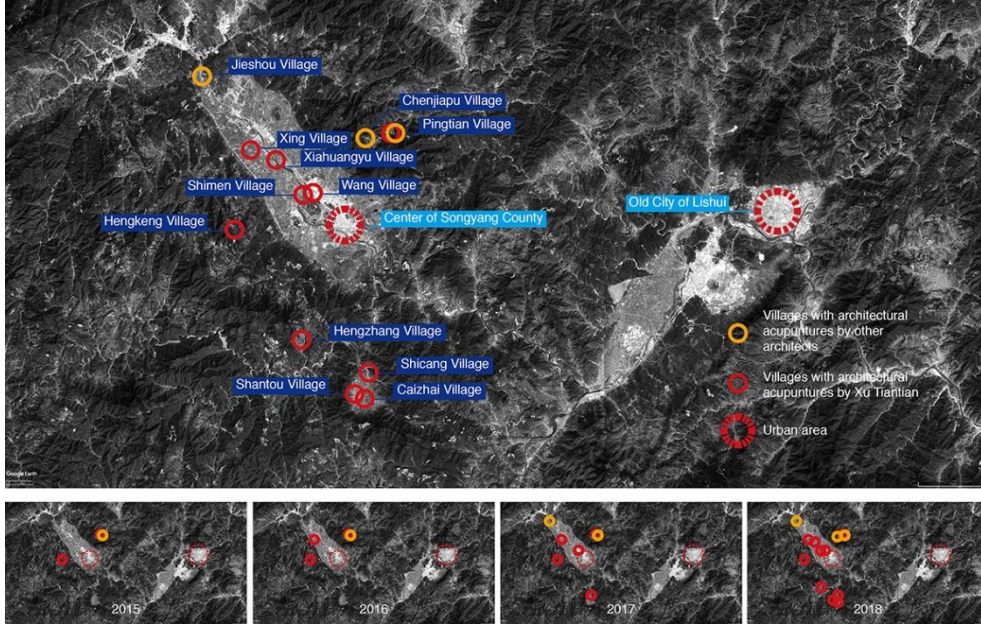
ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Bu kavram; aşama aşama gerçekleşen yapısı, yerel/yerli fikirlere yer vermesi, kısa süreli müdahalelerle gerçekleşebilmesi, düşük bütçeli düşük riskli yapısı ve buna rağmen yüksek etki potansiyeli ile, ve işbirliğine teşvik eden ve yasal yapısı ile, ilgi uyandırmış ve büyük master plan çalışmalarının yarattığı baskıyı hafifletebilmesi anlamında gelecek vadeden bir strateji olarak teoride ve uygulamada kendine bir yer edinmiştir (Chan, 2017). Kavramın merkezinde, kamusal mekanla yaratıcı ve esnek etkileşim bulunmaktadır (Matchar, 2015). Dr. Nassar ise, büyük ölçekli planlama projeleri kar ve finansal değer odaklı olurken, kentsel akupunkturların sosyal ve çevresel sorunlara da temas ettiğini belirtmektedir (Nassar, 2021). Kentsel akupunktur üzerine düşünmüş ve yazmış teorisyenler, Manuel de Solà-Morales, Jaime Lerner, Marco Casagrande ve Casanova Hernandez dir. Manuel de Solà-Morales, kentsel akupunktur kavramını bir kentsel planlama yöntemi olarak kullanan ilk kişidir. Somut müdahalelerin, soyut etkilerinin olacağından bahsetmiştir. Avrupa’da ama özellikle Barselona’da yaptığı müdahalelerle bilinmektedir. Lerner’in en dikkat çeken projesi, Brezilya’nın Curitiba kentinde hayata geçirdiği hızlı transit otobüs projesidir. Pahalı yeraltı metro ulaşım sistemine alternatif olarak geliştirilmiş ve çok başarılı olmuş bir projedir (Yimeng, 2015). Casagrande, kentsel akupunktur kavramından hareketle üçüncü jenerasyon kent söylemini geliştirmiştir (Casagrande, 2015). Kentsel akupunktur kavramı, daha çok yapılan projeler üzerinden tartışılmıştır. Kavram ile ilgili üretilmiş yazılar, çoğunlukla gri yayınlarda bulunmaktadır. Hakemli yayınlarda, iyi kurgulanmış ve gerçekleştirilmiş kentsel akupunktur işleri ile ilgili çok fazla bilgi bulunmamaktadır. Mimarının belirttiği üzere, bölgedeki bütüncül dönüşümü hedefleyen küçük ölçekli projelerde; kırsal kimliğin ve mirasın korunması, yerel yaklaşım, minimal müdahale, ve kırsal-kentsel bağlantılar sürdürülebilirlik stratejilerini oluşturdu. Ve bu stratejileri ile bu akupunkturlar, sürdürülebilir kalkınma anlamında dünyanın diğer kırsal bölgelerine de yol göstermesi amacıyla, UN Habitat tarafından, Songyang İnovatif Kırsal Kalkınma Programı olarak ilan edildi. Bu bölgedeki tecrübenin, tüm diğer kırsal bölgeler için kullanılması ve paylaşılması; bu yazıda olduğu gibi pek çok çalışmada da, çağcıl bir kırsal kalkınmanın nasıl olması gerektiği sorusu için bir başvuru kaynağı olmasını sağladı (Feireiss, Commerell, Kögel, Sasken, & Stierli, 2020).

Şekil 1 de, Songyang Bölgesi, bölgedeki kentsel merkezler ve kırsal yerleşkeler ve yıllara göre DnA Mimarlık ve Tasarım Ofisi tarafından yapılan projelerin lokasyonları belirtilmiştir. Görüldüğü üzere 2015 yılında yapımına başlanan projeler, gördüğü büyük ilgi ve yarattığı farkedilir değişim nedeniyle artarak çoğaldı.

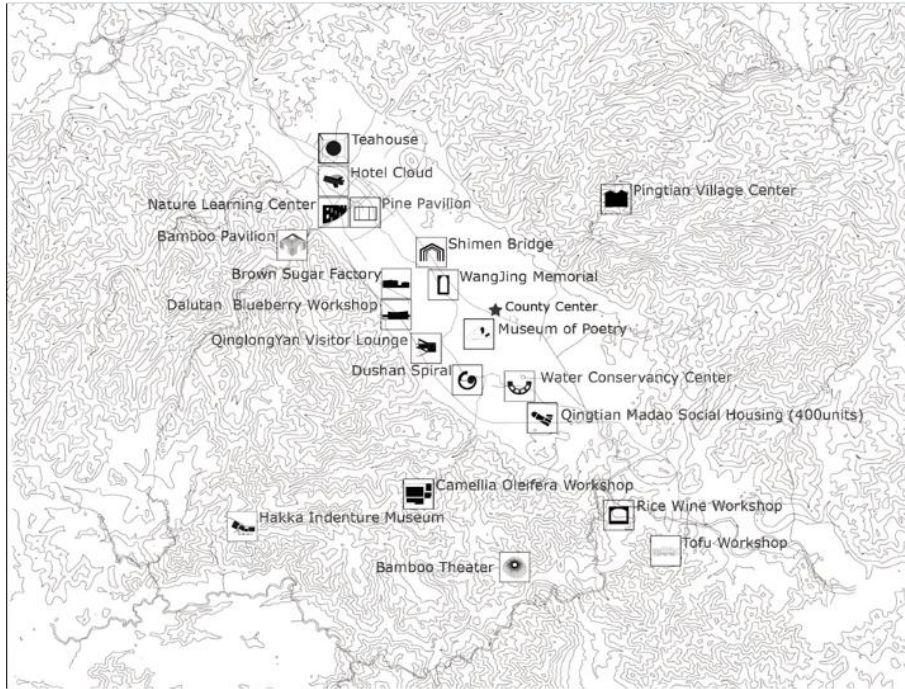

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Şekil 1: Songyang Bölgesi'ndeki Kentsel Merkezler, Kırsal Yerleşkeler ve Yıllara Göre Yapılan Mimari Akupunkturlar, (The Aedes Metropolitan Laboratory, 2018)

Şekil 2 de, projelerin yerlerine ek isimleri de belirtilmiştir. Bölgedeki değişimin incelenmesine, yapımına ilk olarak başlanan proje olan Bambu Pavilyon ile başlanıp, tüm süreç diğer projelerin teker teker irdelenmesiyle tartışılacaktır.

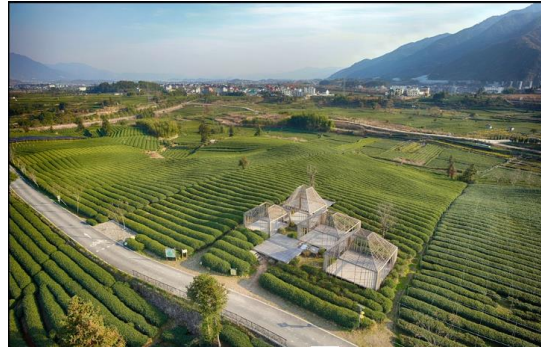

Şekil 2: Songyang Bölgesi'ndeki Mimari Akupunturlar, (Belogolovsky, 2019)

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Bambu Pavyon

Bir çay üretim yerinde, bölgede ilk yapılan projedir. Hafif bir strüktürü vardır. Bir yerel inşaat malzemesi olan bambudan yapılmıştır. Plan şeması, bulunduğu dağdaki köylerin yerleşmesinden esinlenerek oluşturulmuştur. Şekil 3 deki planda ve şekil 4 deki isometrik fotoğrafta görüldüğü gibi, bir dizi açık mekan ve platform, farklı aktiviteler için kullanılması amacıyla bir araya getirilmiştir. Projenin yapı ustaları köyün yerlileridir. Projenin yüklenicisinin, ilk aldığı projedir ve yüklenici bu proje için kendi köyüne, büyük bir şehirden geri taşınmıştır. Beklentilerin çok ötesinde ilgi görerek, diğer tüm projelere öncülük etmiştir.

Şekil 3: Bambu Pavyon'un Planı, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 4: Bambu Pavyon'un Isometrik Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019) (The Aedes Metropolitan Laboratory, 2018)

Şekil 5 ve 6 daki görsellerde görüldüğü üzere, yöreye özgü spor sanat ve seremonilere ev sahipliği yapmıştır. Bu ilk örnek ve sonraki birkaç örnek daha, yerli turistler için çekim gücü oluşturmuştur. İnsanların ilgisini uyandırabilmek, hafta sonu çocuklarıyla yapacakları aktiviteleri seçerken, kırsala doğru onları yolculuk etmeye yöreklendirebilmek; bu proje özelinde mimarın gücünü göstermiş ve bu küçük köyün yerlilerinin hayatlarında büyük bir değişim yaratmıştır (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

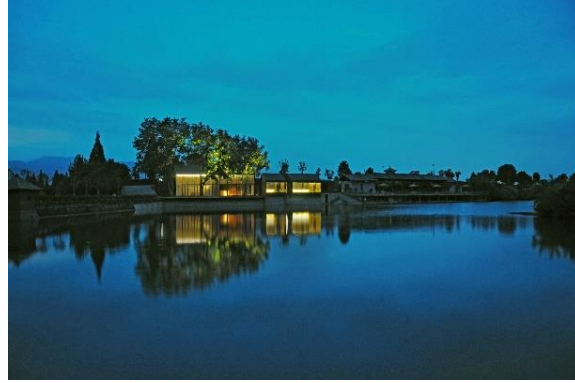
Şekil 5 – 6: Bambu Pavyon'un İnşaatı Sonrası Düzenlenen Etkinliklerden Fotoğraflar, (Belogolovsky, 2019)

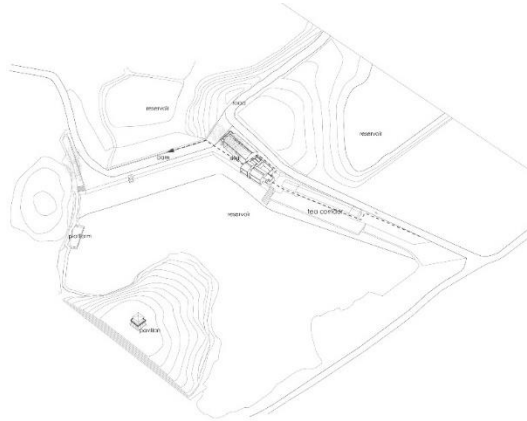
ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Çay Evi

Çay Ekimi Turizm Topluluğu, Mimar Xu Tiantian'a ilk projesinden sonra, bir çayevi yaptırmak amacıyla ulaşır. Mimarı da, bir su rezervuarının kenarındaki, şekil 7 ve 8 de peyzajıyla beraber fotoğrafı ve aksonometrik çizimi olan çay evini tasarlar. Çay evinin şekil 9 daki kat planından okunduğu üzere çok basit bir mimarisi vardır. Suya ve peyzaja açılan, kırsalın güzelliğini ve duruluğunu yansıtan ve hatta ışıklıklar ve küçük pencerelerle onu içeri alan bir yapı tasarlanır. Işığı, gölgeyi ve güneşin sudaki yansımalarını içine alan çok basit bir yapıdır bu. Ve bu doğanın, kırsalın kendine has sükunetini içine alan tasarımıyla, köyü ziyaret etmeye gelenler için, aynı ilk örnekte olduğu gibi bir uğrak-, bir çekim noktası oluşturur. Aynı zamanda mütevaziliği, basit ve açık plan şeması ile diğer tüm projelerde olduğu gibi yerli halkı da içinde ağırlar. Ve böylece çay evi; küçücük bir yapının, insan sirkülasyonunu, mobilitesini nasıl arttırdığının ve kırsalın kimliğine zarar vermeden, kentli olsun kırsaldan olsun herkesin bir aradalığına nasıl büyük bir katkı sunabileceğinin iddiasız bir örneğini oluşturur (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

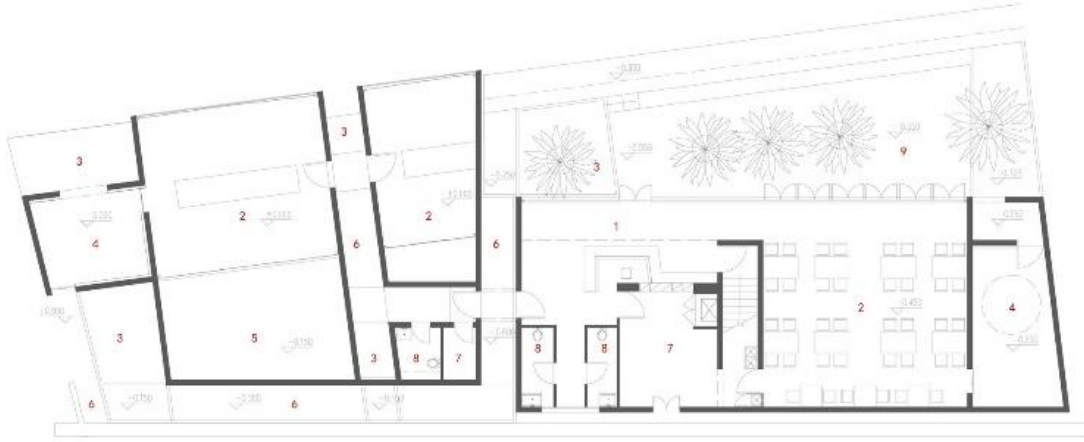

Şekil 7: Çay Evi'nin Su Rezervuarından Görünümü, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 8: Çay Evi'nin Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

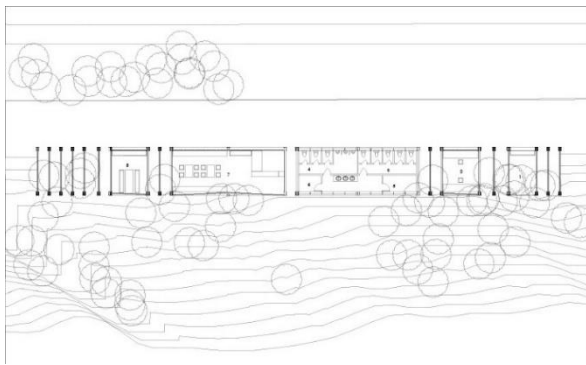

1-Giriş Holü, 2-Çay Evi, 3-Havuz, 4-Meditasyon Alanı, 5-Avlu, 6-Koridor, 7-Mutfak, 8-Tuvalet
9-Dış Mekân Platformu

Şekil 9: Çay Evi'nin Giriş Kat Planı, (Belogolovsky, 2019)

Çam Ağacı Parkı Pavyonu

Pavyon, bir turizm altyapı tesisi olarak, Songyin Nehri boyunca uzanan yürüyüş ve bisiklet parkurunun üzerinde, bir soluklanma noktası olarak kurgulanmıştır. Binanın ahşap strüktürü, arazide birleştirilmiştir. Çam reçinesinin üretimini anlatan bir sanat enstalasyonu yapının içerisine yerleştirilmiştir. Yapı 2017 yılında inşa edilmiştir. Şekil 10, 11 ve 12 plan ve görünüşlerinde görüldüğü üzere, basit plan şeması, şeffaflığı, doğayı hiç tahrip etmeden ahşap sütunların üzerinde inşa edilmesi, çevresine uyumlu ve çevresiyle mutlu varlığıyla, şehrin karmaşasında yorulan doğa sporu tutkunları için bir nefes alma, soluklanma mekanı olmuştur. Bu yapılarda, özellikle turistlerin para harcayarak yapabilecekleri aktivitelerin olmayışı; örneğin bir kafe ya da restoranın, hediyelik eşya dükkanının vb. bulunmayışı; ziyaretçilerin deneyiminin farklı kalmasına ve yaşanan tecrübenin kırsala ait olmasına hizmet etmiştir (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman Colloge, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

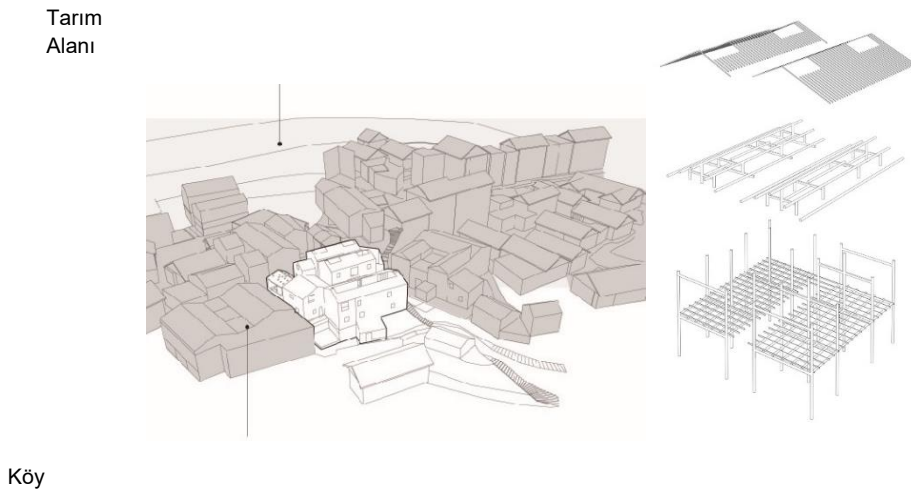
Şekil 10: Çam Ağacı Parkı Pavyonu'nun Ön Görünüşü, (Belogolovsky, 2019)

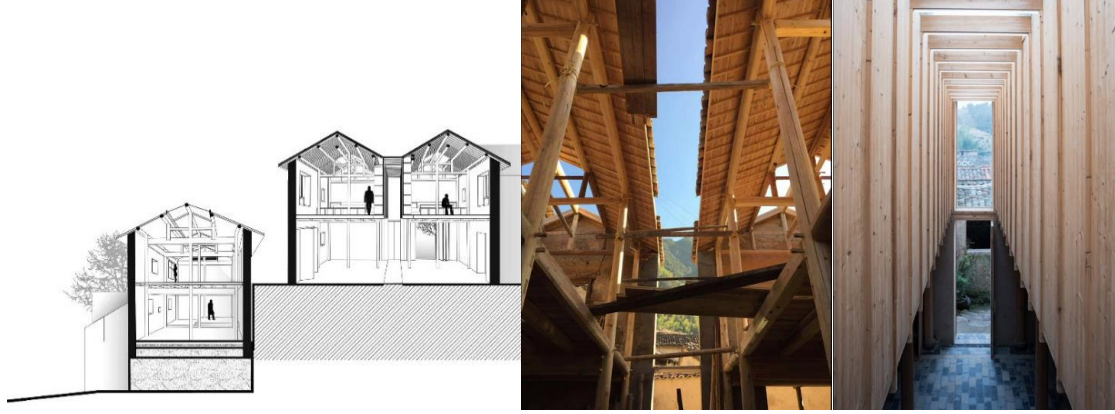
Şekil 11 - 12: Çam Ağacı Parkı Pavyonu'nun Plan ve Görünüşü, (Belogolovsky, 2019)

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Pingtian Köy Merkezi

Mimar Xu Tiantian'ın ilk köy içinde yaptığı projedir. Pingtian Köyü, şekil 13 de görüldüğü üzere dağlık bir arazide bulunan çok eski bir köydür. Köyün girişinde bir grup terk edilmiş ev bulunmaktadır. Köyün diğer tüm evlerinde olduğu gibi, bu evler de geleneksel bir ahşap yapı tekniği olan "zıvana geçirme" tekniğiyle inşa edilmiştir. Şekil 14 de bu iç içe geçme taşıyıcı ahşap sistem aksonometrik çizimde detaylıca çizilmiştir. Mimarın sürdürülebilirlik stratejisi olarak tanımladığı minimal müdahale kavramı burda net bir şekilde kendini göstermektedir. Binaların, projelendirilmeden önceki hali oldukça kötü durumdadır. Bu yıkılmak üzere olan, oldukça kötü durumdaki köy evleri için, mimar, koruma stratejisi önermiştir. Bu öneri köylüler tarafından hiç beğenilmemiş, ve köylere yepyeni bir yapı inşa edilmesi taleplerinde ısrarcı olmuşlardır. Ancak her ne kadar çok uzun yıllar ihmal edilmiş ve yıpranmış olsalar da, köyün girişinde bulunan bu yapılar, mimarın deyişle çok önemli bir rol oynamakta ve antik köye kimlik katmaktadır. Mimarın önerisi, ışıklıklar ekleyerek yapıların kabuğunu korumak ve iç mekanı yeni ihtiyaçlara göre yeniden programlamaktır. Bina, şekil 15 deki perspektif kesitte ve şekil 16 ve 17 deki iç mekan fotoğraflarında görüldüğü üzere, eskimiş kalasların yenileriyle değiştirilmesiyle, yapım tekniği de korunarak, sadece tavan pencerelerinin eklenmesiyle yenilenmiştir. Bu yenileme süreci, tüm köy halkı için bir öğrenme süreci olmuştur. Bil fiil yapımda çalışan köylüler, yapım tekniği bilgilerini tazelemiş ve en önemlisi ellerindeki bilgi ve malzemelerle, kendi evlerini de yenilemenin ve onarmanın olası güzel sonuçları ile ilgili vizyonlarını genişletmişlerdir. Köy evinin inşasından sonra, diğer evlerde de bu bakış açısının değişmesi sonucu tadilatların başladığı bilinmektedir. Köy merkezi bir sürü aktivite ve organizasyona ev sahipliği yaparken, diğer köy evlerinde de, 'aile yanında konaklama' işi başlamıştır. İki genç köylü, yaşadıkları büyükşehirden köylere geri taşınarak, Köy Merkezi binasını kiralamış ve burada aile yanı konaklama işine ek, turistlere ve bölgedeki çocuklara hizmet veren kumaş boyama atölyesi işletmeye başlamışlardır (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman Colloge, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

Şekil 13: Pingtian Köy Merkezi'nin Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 14: Pingtian Köy Merkezi'nin Taşıyıcı Sistemi'nin Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

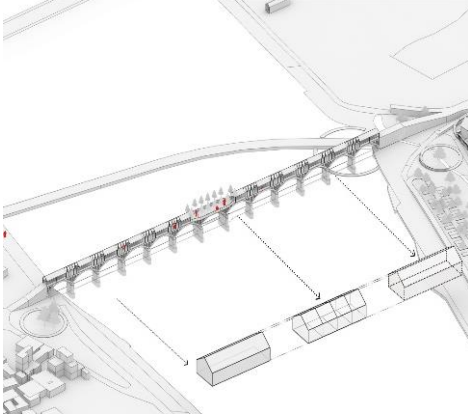
Şekil 15: Pingtian Köy Merkezi'nin Perspektif Kesiti, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 16 -17: Pingtian Köy Merkezi'nin İç Mekan Fotoğrafları , (Belogolovsky, 2019)

Shimen Köprüsü

Bu projenin hayata geçirilmesiyle, terkedilmiş bir köprünün dönüşümü, suyun iki yanındaki köylerin paylaştığı bir ortak alana dönüşmüştür. Şekil 18 deki aksonometrik çizimde ve şekil 19 daki fotoğrafta görüldüğü gibi köprünün üzerine basit bir taşıyıcı sisteme sahip ahşap saçak eklenmiş, köprünün ortasına ağaçlar yerleştirilmiş ve böylece köprünün dönüşümü yapıldıktan sonra, kullanıma açılması Çin Yeni Yılı'nda olmuştur. Proje bu tatil döneminde 8000 ziyaretçiyi ağırlamıştır. Üzerinde bulunduğu rotanın, küçük kiosklar içeren ve etkinlikler için sosyal mekan sağlayan turistik altyapısı haline gelmiştir. Mimarlık alan açmakla ilgiliyse eğer, bu köprü dönüşümü projesi bunun güzel bir örneği olmuştur. Elinde bir sürü yerel ürün bulunan köylü nüfus ile, kentli nüfusu buluşturan bir mekan oluşmuştur. Burada kioskların tasarlanmadığına, yenilenen köprüyü köylülerin kendiliklerinden kullanmaya başladıklarına dikkat çekmek gerek. Aslında tek bir mimarın ve onun yaptığı belli olan işlerinin, çok sesliliği ve çeşitliliği önleyecek şekilde uygulanması kağıt üstünde karşı olunacak bir şey iken; burada yıllardır kimsenin uğramadığı köylerin gündeme gelmesine, hatırlanmasına ve yeniden uğrak noktası haline gelmesine katkısı dolayısıyla yarattığı fayda önemlidir ve üzerinde düşünülmelidir (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman Colloge, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Şekil 18: Shimen Köprüsü'nün Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

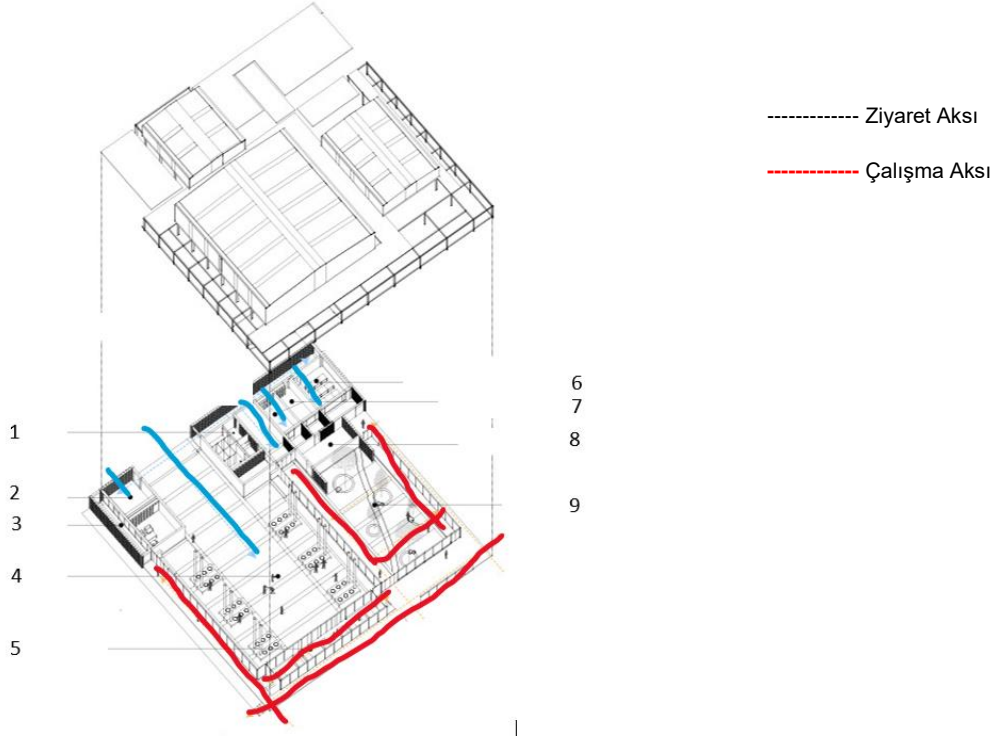
Şekil 19: Shimen Köprüsü'nün Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Esmer Şeker Fabrikası

Çok eskiden beri varlığını sürdüren, ancak son dönemde kimliğini kaybetmiş ve modern bir görünüme kavuşmuş bir köyde proje inşa edilmiştir. Köy, esmer şeker üretimiyle bilinen bir köydür. Bu proje hayata geçirilene kadar köylüler, kendi imkanlarıyla kendi evlerinde üretimlerini yapmaktadırlar. Proje bir anlamda da bu aile şirketlerinin işlerini düzenlemek hedefiyle gerçekleştirilmiştir. Şekil 20'deki aksonometrik çizimde görüldüğü üzere bir üretim yapısı, aynı zamanda içinde ziyaretçilerini ağırlayan açık mekanlara ve ziyaretçi koridorlarına sahip olarak tasarlanmıştır. Şekil 21'de iç mekan fotoğrafında görüldüğü üzere, tesisle birlikte, esmer şeker pişirme işlemi çok daha steril koşullarda yapılabilmeye başlamıştır. Sanat öğrencileri, üretilen şekerlerin paketleri için ambalaj tasarlamıştır. Elde edilen ürünün fiyatı 3 kat kadar artmıştır. Tüm bunların sonucu olarak köy ve civarında tarlalarında şeker kamışı ekenlerin sayısı artmıştır. Yapı, mevsimsel olarak üretimin yapılmadığı zamanlarda da köy halkı için ortak buluşma ve sosyalleşme alanı olarak işlev görmeye devam etmektedir. Köylülerin esmer şeker üretme yöntemlerine müdahale etmeden, sadece gıda güvenlik standartlarına uygun olacak şekilde daha steril bir ortamda bildikleri işlerini yapmalarına alan açan bu yapı, başlı başına enteresan olan üretim faaliyetinin meraklıları için şeffaflaşmasına ve görünür olmasına imkan sağlamıştır. Üretim faaliyetine ek; bu üretimin ve işin merak edilmesine, tanınmasına ve görülmesine alan açmak; bu ve bunun gibi olan diğer projeleri benzerlerinden ayırmıştır. Burada alan açılan aynı zamanda; yapay olarak finanse edilmesine gerek olmadan, sahteliğe ihtiyaç duyulmadan; kültür ve kimlik olmuştur (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

1-Tuvalet, 2-Ofis, 3-Bahçe, 4-Çalışma Alanı, 5-Kurutma Odası, 6-Numune Odası,
7-Paketleme Odası, 8-Araç-Gereç Odası, 9-Sergi Alanı

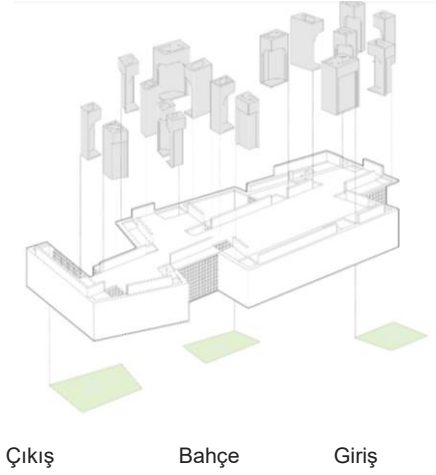

Şekil 21: Esmer Şeker Fabrikası'nın İç Mekan Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Wang Jing Anıt Binası

Bugün, fabrikalar tarafından neredeyse işgal edilmiş ve endüstriyel bir bölgeye dönmüş olan antik bir köyde, ataları saydıkları Wang Jing için bir anıt yapı hayata geçirilmiştir. Wang Jing Songyang Bölgesi'ndeki en önemli tarihi figürlerden biridir. Şekil 22 deki fotoğraftaki gibi, ona olan saygı ve bağlılıklarını onurlandırmak adına, köyün kırsal kimliğine uygun beton ve tuğladan bir yapı tasarlanmıştır. Şekil 23 de görüldüğü üzere, atalarının hayatındaki en önemli 17 olay, binanın içinde 17 küçük anıta dönüşmüştür. Kimliğini kaybetmiş bir köyde, köylüye aidiyet hissi veren önemli bir figür için alan açılması, şüphesiz köylüler için iyileştirici bir etki yaratmıştır. Bugün kimliksizleşmiş, sahipsiz kalmış, sıradanlaşmış pek çok köy için yol gösterici olmuştur (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

Şekil 22: Wang Jing Anıt Binası'nın Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

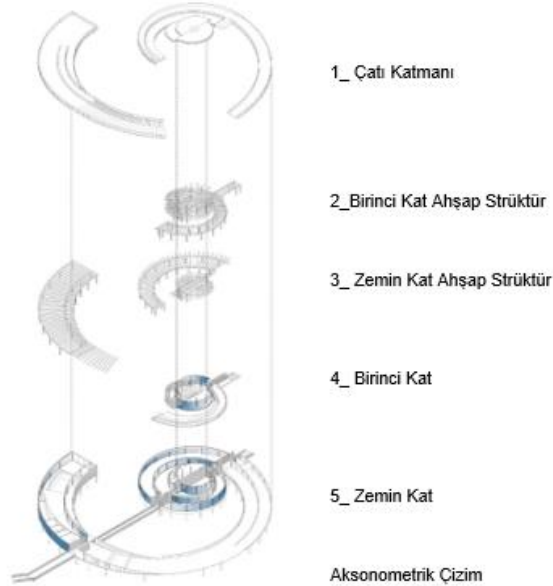
Şekil 23: Wang Jing Anıt Binası'nın Patlatılmış Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

Dushan Boş Zaman Merkezi

Bir ziyaretçi merkezi, su sporları tesisi ve spor salonu içeren merkez, şekil 24 deki kuşbakışı fotoğrafta görüldüğü üzere Dushan Dağı'nın eteklerinde yer almaktadır. Bölgede majör bir nirengi noktası ve anahtar turizm projelerinden biri haline gelmiştir. Mimarı, proje için yaptıkları daha ilk toplantılardan itibaren, tesisin yerli halk ve aynı zamanda turistler için bir su parkı olarak düşünüldüğünü bildirmiştir. Şekil 25 de patlatılmış aksonometrik çizimi olan projenin spiral şekilli bir plan şeması vardır. Ziyaretçi mekanları, çay odası, meditasyon odası ve sergi mekanlarından oluşmaktadır. C şekilli bir rampa da, yayalar ve bisikletliler için projede sirkülasyon rotası olarak hizmet vermektedir. Kırsal ve boş zaman, kırsalın rekreasyon için önemi düşünüldüğünde, yan tana iyi duran sözcüklerdir. Bugün insanların özellikle kışın soğuk ve yağışlı günlerde, rekreasyon için alışveriş merkezlerine gitmesi iç acıtıcı bir gerçektir.

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Ailecek, yaşanan şehre yakın kırsal bir alana ziyaretin kendisi zaten başlı başına bir kültürel aktivite olduğundan, tüm hafta yoğun iş ve ders programlarına yetişmeye çalışırken yorulmuş genç kentli nüfusa, yeni bir program yaratmadan iddiasız bir şekilde kapalı ve yarı açık alanlar açmak ve adına 'boş zaman' merkezi demek ilham veren bir iş olmuştur (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

Şekil 24: Dushan Boş Zaman Merkezi'nin Kuşbakışı Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

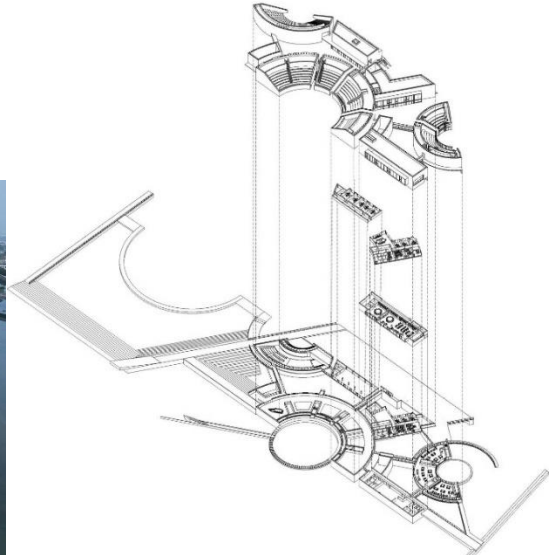
Şekil 25: Dushan Boş Zaman Merkezi'nin Patlatılmış Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Su Koruma Merkezi

Şekil 26 daki kuşbakışı fotoğraftan anlaşılacağı üzere Songyin Nehri'nin kıyısında, bölgenin çok önemli bir su kaynağı olan mevcut bir yapının onarımı ve yeniden programlandırılmasıyla hayata geçirilmiş bir projedir. Bina aslında bir su denetimi merkezi olarak işlev görmektedir. 2016 yılında, kültürel mekanlar ve boş zaman geçirmeye hizmet verecek mekanlarla, hidrolojik park olarak yenilenmiştir. Şekil 27 ve 28 den anlaşılacağı üzere, DnA Mimarlık ve Tasarım Ofisi, binanın bazı bölgelerini kamunun kullanımına açmıştır. Örneğin, binanın eski arşivi sergi mekanına, eski kantini gençler için çoklu-medya odasına çevrilmiştir. Tesisin gözetleme odası da, sürekli eğitim programının bir parçası olarak, randevu sistemiyle ziyaretçilerin ve bölge öğrencilerinin ziyaretine açılmıştır. Servis mekanları çizgisel olarak yerleştirilmiştir. Yay formundaki yerlerde, bina programının ana işlevleri yerleştirilmiştir. Bina kabuğu, amfi tiyatrolara, yürüyüş yollarına, çatı bahçelerine ve seyir teraslarına dönüştürülmüştür (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

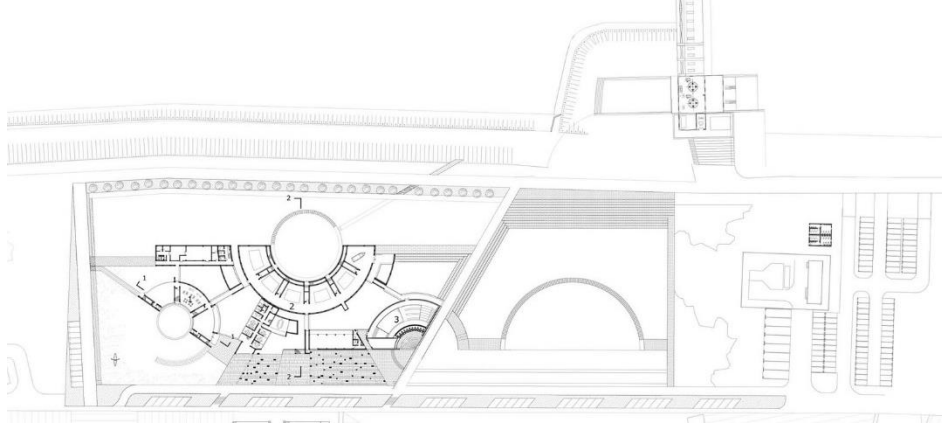

- 1-Çok Amaçlı Salon
- 2-Sergi Alanı
- 3-Su Koruma Gözlem Odası ve Çoklu-Medya Odası

Şekil 26: Su Koruma Merkezi'nin Kuşbakışı Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 27: Su Koruma Merkezi'nin Patlatılmış Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

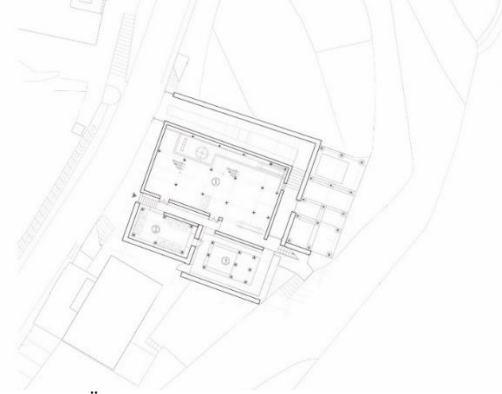

Şekil 28: Su Koruma Merkezi'nin Zemin Kat Planı, (Belogolovsky, 2019)

Çay Tohumu Yağı Üretimhanesi

Şekil 29 da fotoğrafı görülen, köyün girişinde bulunan ve yaklaşık yüz yıl önce inşa edilmiş olan eski yağ atölyesi, ahşaptan ve sıkıştırılmış topraktan inşa edilmiş ve nehir kenarındaki batık bir arazide konumlanmıştır. Şekil 30 daki zemin kat planında da görüldüğü üzere, içerisinde su değirmeni, iki takım yağ ezici mekanizma, bir köşe mutfak ve asma kat bulunmaktadır. Köylüler içinde ortaklaşa kullandıkları bir değirmen olarak işlev görmüştür ancak onlarca yıldır terkedilmiştir. 2017'deki ek bina projesini DnA Mimarlık ve Tasarım Ofisi tasarlamıştır. Bu vasıta ile yağ üretimine tekrar başlanmış ve ayrıca ziyaretçiler için ekler yapılmıştır. Mimari akupunktur stratejisi, tarihi köyü yeniden canlandırmak için kullanılmıştır. Proje uygulanırken, ana bina ve iç mekandaki ahşap ekipmanlar korunmuş; bir mutfak, bir paketleme alanı ve bir boş zaman pavyonu eklenmiştir. Bu yeni eklentiler, geleneksel ahşap yapım tekniğiyle (zivana geçirme) inşa edilmiş ve bölgedeki taş işçiliği eklenti duvarların örülmesinde kullanılmıştır. Böylece mimari dilin sürekliliği sağlanmıştır. Oldukça sınırlı bir bütçeyle, yerel tekniklerin ve malzemelerin kullanılmasıyla hayata geçirilen proje, bağlamına uygun bir işin ortaya çıkmasına da ayrıca katkı sağlamıştır. Günümüzde, tecrübe ve deneyimin doyumsuz bir hayat için ne kadar gerekli olduğu iyice netlik kazanmıştır. En saf en kaliteli zeytinyağlarını tatmaktan öte, bilinen en eski yöntemlerle o ürünün üretimine tanıklık etmek, yalnızca sonuçla ilgilenmeyip sürece de dahil olabilmek kıymetli bir deneyimdir ve en küçüğümüzden en büyüğümüze bizleri bir araya getirecek, geçmişimize sahip çıkmamızı sağlayacaktır (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

1-Yağ Öğütme, 2-Mutfak, 3-Paketleme Alanı

Şekil 29: Çay Tohumu Yağı Üretimhanesi'nin Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 30: Çay Tohumu Yağı Üretimhanesi'nin Giriş Kat Planı, (Belogolovsky, 2019)

Hakka Senet Müzesi

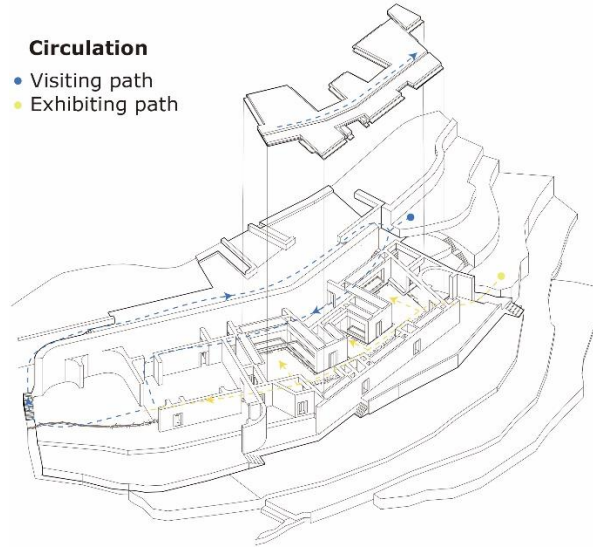
Şekil 31 deki kuşbakışı fotoğrafta görüldüğü gibi, mağara formunda yapılmış bir müzedir. Şekil 32 deki iç mekan fotoğrafından da anlaşılacağı üzere, yerel taş işçiliğinden inşa edilmiş yapıyla arkeolojik bir atmosfer yaratılmış ve Hakka kültürüne ait senet koleksiyonlarının sergileneceği bir bina var edilmiştir. Binanın plan şeması arazi boyunca adeta çekiştirilip uzatılmış, böylece mevcut nehir boyunca uzanan bir yapı bütünü elde edilmiştir. Köy taş işçiliğiyle ünlü olduğu için, Hakka Halkı'nın bu mirası, çağcıl bir örneği yeniden sergilenecek onurlandırılmıştır. Müzede yüzlerce yıllık Hakka senetlerinin kopyaları sergilenmektedir ve müzenin kontrollü bir girişi bulunmamaktadır. Adı müze olan bu yapının, herhangi bir giriş ücreti ödemediği ziyaret ediliyor olması, köylüler için yine bir buluşma mekanı olmasının arkasındaki en güçlü yapı taşıdır. Şekil 33 deki patlatılmış aksonometrik çizimde görüldüğü üzere, mimarın hemen hemen diğer tüm eserlerinde olduğu gibi, binanın içinde esas yapılan aktiviteye ek, sadece ziyaret için, bir aksın olması da yine aynı şekilde davetkar bir iş ortaya çıkarmıştır (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Şekil 31: Hakka Senet Müzesi'nin Kuşbakışı Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 32: Hakka Senet Müzesi'nin İç Mekan Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 33: Hakka Senet Müzesi'nin Patlatılmış Aksonometrik Çizimi, (Belogolovsky, 2019)

Pirinç Şarabı Fabrikası

Şekil 34 de fotoğrafı olan yapı, tarihi şarap mahzenlerinin formunu yansıtan siyah beton tonozlardan ve perfore tuğla duvarlardan inşa edilmiş bir fabrika yapısıdır. Şekil 35 de paylaşılan giriş kat planından okunduğu üzere, mimarının bölgede gerçekleştirdiği diğer işlerde olduğu gibi, bu üretim yapısında da, üretim mekanları boyunca devam eden ziyaret ve gözlem alanları, rotaları yaratılmıştır. Bu proje de, köyün girişinde bir lokasyonda konumlandırılmıştır. Bodrum kat şarap mahzenlerine ayrılmıştır. Zemin kat üretim mekanlarına ve ziyaretçilerin bu üretimi izleyebilecekleri mekanlara tahsis edilmiştir. Bir üst kat ise, yerli halkın ve dileyen herkesin sosyalleşmesine imkan verecek açık bir platform olarak düşünülmüştür.

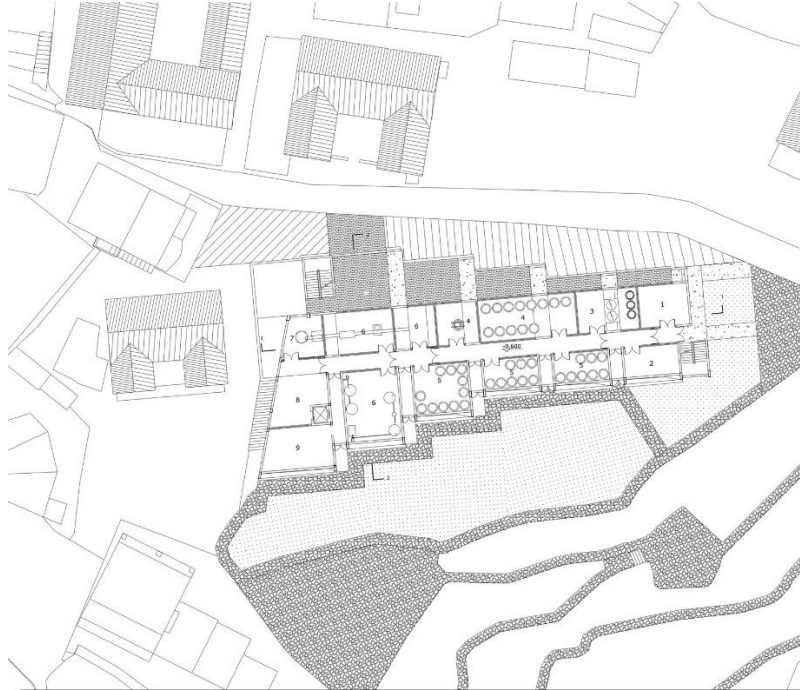

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Modern filtrasyon, sterilizasyon ve dolum sistemleriyle teçhizatlanmış fabrikada üretilen şaraplar kendi bölgesindeki ve çevre bölgelerdeki marketlere satılabilen bir ürün haline getirilmiştir. Köylerde, ya da küçük ölçekli dışa göç veren kasaba ve şehirlerde, bu gibi üretim yapılarının, istihdam sağlayabilecek şekilde kurgulanması, makalenin giriş bölümünde bahsedilen çağımızın çıkmazlarımıza çözüm olabilecek güçlü bir önerilerdir (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

Şekil 34: Pirinç Şarabı Fabrikası'nın Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

1-Kalorifer Dairesi, 2-Mayalama Atölyesi, 3-Tahıl Islatma Atölyesi, 4-Buharlama Atölyesi, 5-Fermentasyon Atölyesi, 6-Şarap Deposu, 7-Kavanoz Kapatma Atölyesi, 8-Paketleme Atölyesi, 9-Bulaşık Odası

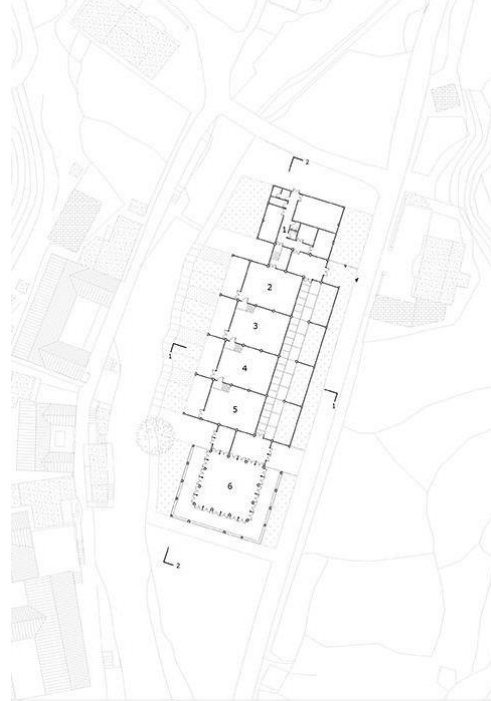
Şekil 35: Pirinç Şarabı Fabrikası'nın Giriş Kat Planı, (Belogolovsky, 2019)

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Tofu Fabrikası

Bu fabrikanın inşa edildiği köy, her zaman tofunun merkezi olarak bilinmiştir. Fakat bu tesisin 2018 yılındaki inşasından önce tofuyu evlerinde kendi imkanları ve koşullarında üreten köylü hiçbir zaman, ellerindeki ürünü süpermarketlere satmayı başaramamıştır. Çünkü çalışma yerleri ülkedeki gıda güvenlik standartlarını sağlamamaktadır. Ancak, şekil 36 da giriş kat planı, şekil 37 ve 38 de de fotoğrafları olan fabrikanın inşasıyla ve yeni kurulan kooperatifle, günde işleminden geçirdikleri yaklaşık 100 kg soya fasüyesini civardaki okullara ve işyerlerine daha önceden sattıkları fiyatın iki katına satabilmeye başlamışlardır. Bu üretimhanede çalışanlar, maaşlı işçiler değil, elde edilen geliri paylaşan paydaşlar olmuşlardır. Tüm bu gelişmelerden sonra, yaklaşık 30 kadar genç köylü yaşadıkları büyük şehirlerden, kendi köylerine geri taşınmışlar ve bir kooperatif altında toplanmış olan üretim ekibine katılmışlardır. Ayrıca köye gelen ziyaretçi sayısı da, geleneksel tofu yapım sürecini görmenin cazibesıyla yaklaşık 20 katına çıkmıştır. Burada mimarın alan açma işlevine ek, bir de işletme modelinin doğru kurgulanması, diğer tüm örneklerden daha farklı ve etkili bir sonucun elde edilmesine olanak vermiştir. Ve göçün yönünü tersine çevirebilmiştir. İnsanların yaptıkları işin tanındığı ve bu vesileyle özlük haklarını kazandıkları bir lokasyona göç etmeleri kaçınılmazdır. Tersine bir durum var ise de; geçicidir, ve sürdürülebilir değildir. Büyük ölçekli kentlerdeki nüfus patlamasının yarattığı içinden çıkılmaz sorunları hafifletebilmek için, bu tofu fabrikasının söyledikleri dikkatle dinlenmelidir (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman College, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

1-Hazırlama Odaları, 2-Öğütme Bölümü, 3-Kaynatma Bölümü, 4-Derin Kızartma Bölümü, 5-Kurutma Bölümü, 6-Tadım Holü

Şekil 36: Tofu Fabrikası'nın Giriş Kat Planı, (Belogolovsky, 2019)

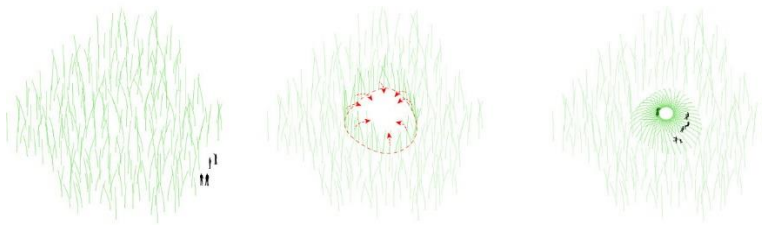

Şekil 37: Tofu Fabrikası'nın Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 38: Tofu Fabrikası'nın İç Mekan Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Bambu Tiyatro

Şekil 39 da yapım sürecini anlatan çizimlerde görüldüğü gibi, düşük teknoloji yaklaşımıyla, her yerde kolaylıkla büyüyen bir ot olan bambuların içe doğru bükülüp birbirlerine bağlanması sonucu kubbeli bir açık hava tiyatrosu elde edilmiştir. Bu biyo-organik strüktür, şekil 40 daki fotoğrafta örnek olması adına gösterildiği gibi, köydeki opera performanslarından, bireysel meditasyonlara kadar pek çok aktiviteye ev sahipliği yapmaktadır. “Bir tatlı huzur” verebilmek, kırsalın elinin en güçlü olduğu yerdir. Temiz bir hava soluyamayan, güneş girmeyen, rutubetli evlerde, iş yerlerinde, okullarda günlerini gecelerini geçiren; ışık kirliliğinden gök kubbeyi göremeyen, gürültüden kalabalıktan hiçbir şey yapmasa bile yorgun düşen kentliye kırın iyi gelmesi işten değildir. Ottan yapılmış bu yapı, kültürel aktivitelere, içsel çalışmalarına, ibadete alan açmanın yanında, çok yüksek bütçelerle inşaa edilmiş eşdeğerlerinden aşağı kalmayacak bir kullanıcı dostuluğuna sahiptir (ANCB: The Aedes Metropolitan Lab, 2018) (University of Michigan Taubman Colloge, 2021) (Harvard Graduate School of Design, 2021) (Çin Enstitüsü, 2021) (RIBA Mimarlık, 2021).

Şekil 39: Bambu Tiyatro'nun Yapım Sürecini Anlatan Üç Boyutlu Çizimler, (Belogolovsky, 2019)

Şekil 40: Bambu Tiyatro'nun Fotoğrafı, (Belogolovsky, 2019)

Sonuç

Her şeyin kimliksizleştiği ve globalleştiği, anlamını yitirdiği, değerinin sadece maddiyatıyla ölçüldüğü bir düzenin sürdürülebilir olmadığı, biz öyle değilmiş gibi davransak da, hiç durmadan yüzümüze çarpacak bir gerçek. Bizleri tüketmeden, para harcamadan yaşayamaz hale getirmiş; kendi yaşadığımız evin inşaaası, yediğimiz gıdanın elde edilmesi ile ilgili tamamen bilgisiz bırakmış; geçmişimizi unutturmuş; aile büyüklerimizin bildiği ve yaptığı üretimlerden, onarım ve tamirattan bihaber hale getirmiş; sanatı üretilen değil tüketilen bir olgu olarak belleten düzenin var olduğu yer... kentlerimiz... Büyük işler yaptığını zannederken, günün sonunda her işini başkasına hallettirmek için çalışan insanoğlu... Girdap gibi bizi içine alan sonsuz bir döngü...

Bugün büyük kentlerin daha da büyümesine bir son vermek, konu hakkında yazan düşünen pek çok gerçek ve tüzel kişinin ortak söylemi olmuştur. Tam bu noktada, bu güzel mavi yeşil gezegende daha fazla grileştirmeden birlikte yaşayacaksak eğer; farklı çözüm önerilerine her zamankinden fazla ihtiyacımız vardır. Bu makale bu araştırmacı tavrın güdümünde, bu önemli probleme iyi bir çözüm önerisi getirmiş "mimari akupunkturlar" yaklaşımını, ve Çin'in Songyang Bölgesi'ndeki küçük ve orta ölçekli yerleşim yerlerinde hayata geçirilmiş güçlü cevapları olan bir dizi projeyi incelemiştir. Muhakkak, bir problemin düşünen zihinler ve üreten eller için birden çok çözümü olacaktır. Bu bağlamda, daha nice çözüm önerilerinin denenmesine ve tecrübelerinin paylaşılmasına ihtiyaç olduğunun altı çizilmelidir.

Son olarak, Birleşmiş Milletler'in sürdürülebilir kalkınma amaçları kapsamında tanımladığı; yoksulluğun ve açlığın bitirilmesi; sağlıklı ve kaliteli yaşama erişim; insana yakışır iş ve ekonomik büyümenin temini; sürdürülebilir şehir ve topluluklara sahip olmak gibi hedeflere ulaşmak için atılacak adımlar anlamında "mimari akupunkturlar"ın kayda değer etkileri özetlenmiştir. Öncelikle, Songyang Bölgesi'ndeki mimari akupunkturlar; bir sürü ziyaretçinin ilgisini uyandırmıştır.

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Kent ve kırsal arasında etkileşim getirmiştir. Yukarıdan aşağı bir dayatmayla veya mecburiyetten değil, merak ve ilgi uyandırarak kentli genç nüfusu gerek turistik ziyaret anlamında, gerek kendine yeni bir hayat kurmak anlamında projelerin yapıldığı lokasyonlara çekmiştir. Kırsal yenileme stratejisi olarak bakıldığında, ilgi uyandıran, sosyal ve ekonomik sermayeyi kendiliğinden kendine çeken yapısı diğer kırsal yenileme işlerine örnek olması amacıyla ilk sırada yer alabilir. İkinci olarak, köylerde daha fazla koruma ve onarım çalışması yapılması anlamında köy sakinlerini harekete geçirmiştir. Yapılı çevre somut kültürel mirastır. Köylerde yapılan onarım ve restorasyon işlerinde köylülerin bizzat aktif rol alması, hem sahip olduklarının değerini hem de unuttukları bilgilerini hatırlamaları anlamında bir dönüşüm sağlamıştır. Kırsal yenileme projelerine yol göstermesi anlamında bakıldığında, sistematik olmayan ancak aşağıdan yukarıya bir bakım, koruma ve onarım hareketini ateşleyen bir yapısı örnektir. Bir diğer fayda olarak akupunktur stratejisi, zanaatlerin, halk geleneklerinin, geleneksel sanatın teşhir edilmesine alan açmış ve böylece köylerin ve sakinlerinin kültürel kimliğini güçlendirmiştir. Kırsal yenileme yöntemi olarak bakıldığında, soyut kültürel mirasa alan açan yapısı genellenebilir bir diğer özelliğidir. Doğal ve kültürel bağlama uyumlu yeni bir mimarinin ortaya çıkmasını sağlamıştır. Yine bir kırsal yenileme yöntemi olarak düşünüldüğünde, çağcıl kırsal mimarinin oluşumuna zemin hazırlayan yapısı genellenebilir. Kırsal kentleştirmeden, güçlü kimliğini yitirtmeden, kırsal yaşayan insanların da sahip olduklarına bakışını değiştirerek ve böylece de desteğini alarak, aşağıdan yukarıya bir değişimin katalizörü olmuştur. Bir diğer genellenebilir kırsal yenileme stratejisi olarak, kırsala ait olanın değerinin teslim edilmesi sayılabilir. Yeni açılan fabrikalar ve atölyeler aracılığıyla, bölgede yeni bir ekonomik döngü inşa etmiştir. Finansal anlamda bu kazanımlar, belki de bu projeyi eşdeğerlerinden ayırıp, başka bir yere koymuştur. Yapay ve sahte olmayan, sürdürülebilir bir değişimin kilit taşı olmuştur. Kendiliğinden sürdürülebilen bir ekonomik döngü oluşumu, kırsal yenilemede en önemli stratejilerden biri olarak bu projelerden hareketle örnek alınabilir. Sonuç olarak; tarihi, çevreyi, yaşam tarzlarını, ve yerin ruhunu korumuştur. Günümüzde bir sürü kötü örneğin arasında, Birleşmiş Milletler Habitat'ın da dikkat çektiği üzere, yukarıda sayılan tüm özellikleri nedeniyle mimari akupunkturlar, örnek bir projeler bütünü olarak tarihte yerini almıştır. Hakkında daha fazla bilgi edinildikçe, dünyanın her yerindeki kırsal kalkınma stratejilerine yol gösterici bir kaynak olabilecek nitelikte olduğu görülmüştür. (Belogolovsky, 2019)

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

Kaynakça

- ANCB: The Aedes Metropolitan Lab. (2018, Mart 16). *Public Debate. Rural Moves - New Perspectives for Rural Areas in China and Germany*. vimeo.com/262025780 adresinden alındı
- Belogolovsky, V. (2019, mart 31). "Architecture Should be Able to Connect the Past and the Future": In Conversation with Xu Tiantian. temmuz 15, 2022 tarihinde ArchDaily: <https://www.archdaily.com/914028/architecture-should-be-able-to-connect-the-past-and-the-future-in-conversation-with-xu-tiantian> adresinden alındı
- Casagrande, M. (2015). From Urban Acupuncture to the Third Generation City. *Journal of Biourbanism*, 29-42.
- Chan, J. (2017). *Urban Acupuncture in Taipei*. Toronto: Unpublished Master's Thesis in Environmental Studies at York University.
- Çin Enstitüsü. (2021, Nisan 4). *Architectural Acupuncture: How Design & Innovation Are Saving China's Villages*. <https://www.youtube.com/watch?v=xXY1Kv14kmc> adresinden alındı
- Feireiss, K., Commerell, H., Kögel, E., Sasken, S., & Stierli, M. (2020). *The Songyang Story: architectural acupuncture as driver for rural revitalisation in China, projects by Xu Tiantian, DnA_Beijing*. Zürich: Park Books.
- Harvard Graduate School of Design. (2021, Mart 25). *Talking Architecture Series #1: Xu Tiantian (DnA_Design and Architecture)*. <https://www.youtube.com/watch?v=7yjjhqLXrJE> adresinden alındı
- Matchar, E. (2015). Tactical Urbanists Are Improving Cities, One Rogue Fix at a Time. *Smithsonian Magazine*.
- Nassar, U. A. (2021). Urban Acupuncture in Large Cities: Filtering Framework to Select Sensitive Urban Spots in Riyadh for Effective Urban Renewal. *Journal of Contemporary Urban Affairs*, 1-18.
- Proctor, F., & Berdegue, J. (2016). *Food Systems at the Rural-Urban Interface. Working Paper Series No 194*. Santiago: rimisp.
- RIBA Mimarlık. (2021, Mayıs 11). *Rural Renaissance: Xu Tiantian*. <https://www.youtube.com/watch?v=IWvRk67kiFk> adresinden alındı
- Sietchiping, R. (2017). *Implementing the New Agenda by Strengthening Urban-Rural Linkages - Leave No One and No Space Behind*. Nairobi: UN-Habitat.
- United Nations Department of Economic and Social Affairs. (2014). *Population Division: World Urbanization Prospects*. New York: UN.
- University of Michigan Taubman Colloge. (2021, Mart 4). *Charles Correa International Lecture: Xu Tiantian*. <https://www.youtube.com/watch?v=tYDyyLioiAU> adresinden alındı
- World Food Programme. (2022, September 27). *A Global Food Crisis 2022: A Year of Unprecedented Hunger*. <https://www.wfp.org/global-hunger-crisis> adresinden alındı
- Yimeng, Z. (2015). *Rethinking the Dimension In Urban Acupuncture - "Super Scale Strategy in Practice"*. Barselona: Yayınlanmamış Tez.